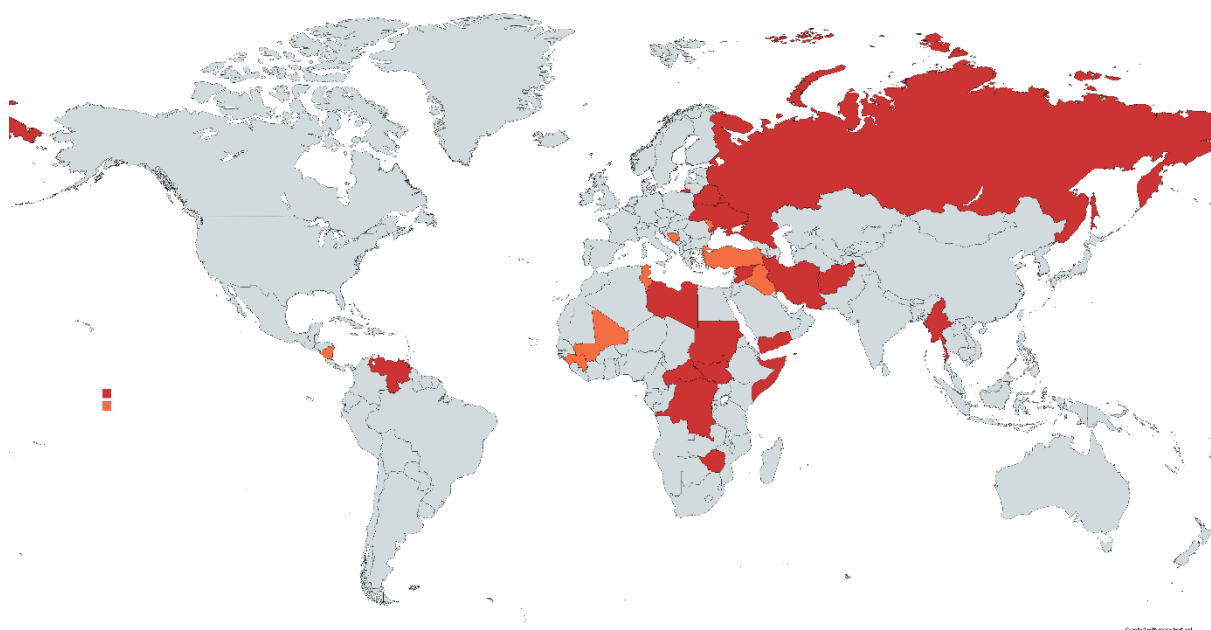

Příručka

TECHNICKÉ POMOCI A NEHMOTNÉHO PŘENOSU TECHNOLOGIÍ

Co? Kde? Proč?

*Pro vysoké školy, vědecké ústavy, výzkumná pracoviště
i širokou veřejnost.*

*Vydal Finanční analytický úřad
v roce 2021*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

cílem této příručky je seznámit Vás blíže se dvěma věcně příbuznými typy omezení, resp. zákazů, které se vztahují na poskytování služeb v nejširším slova smyslu a uplatňují se nejčastěji v souvislosti se zbožím dvojího užití, vojenským materiálem a jadernými položkami. Jedná se o zákaz poskytování technické pomoci a zákaz nehmotného přenosu technologií.

*S omezením či zákazem **technické pomoci** se obvykle setkávají zejména podnikatelské subjekty při obchodních vztazích s partnery ze států, vůči kterým EU uplatňuje omezující opatření – mezinárodní sankce. Zákaz poskytování technické pomoci v praxi nejčastěji představuje omezení poskytování určitých služeb, například oprav a servisu zboží dodaného ještě před uvalením sankcí. Pojem technická pomoc však v sobě zahrnuje i předávání poznatků a znalostí, a tím přesahuje do oblasti vzdělávání a výzkumu, kde, jak praxe ukazuje, je povědomí o existenci tohoto typu omezení menší.*

***Nehmotný přenos technologií** je kontrolován jednotlivými státy v rámci mezinárodní snahy bránit šíření zbraní hromadného ničení a kontrolovat obchod se strategickými položkami. Riziko, že k takovému přenosu dojde, existuje mimo jiné také při studiu specifických oborů na vysokých školách nebo v rámci výzkumných projektů a konferencí se zahraniční účastí. Týká se však i podnikatelských subjektů, které vyvíjejí školící a výzkumné aktivity.*

Ač mají obě problematiky rozdílný právní základ a ne vždy se geograficky překrývají, rozhodli jsme se je přiblížit společně, neboť se ve své podstatě částečně prolínají. Jednak tím, vůči komu a čemu jsou tato omezení namířena, a za druhé tím, že se s nimi v praxi setkává stejný typ „adresátů“, tj. akademická, vědecká a výzkumná pracoviště, a to i komerčního charakteru.

V příručce se dozvíte, co se rozumí pojmem technická pomoc a nehmotný přenos technologií, které vědní obory jsou z tohoto hlediska vystaveny riziku a vůči kterým státům se uplatňují konkrétní opatření omezující poskytování technické pomoci. Po jejím přečtení byste měli být schopni vyhodnotit, zda prostřednictvím Vaší instituce a na Vašem pracovišti může docházet k nehmotnému přenosu kontrolovaných technologií, resp. zda může docházet k zakázanému poskytování technické pomoci osobám ze států, vůči kterým se omezující opatření uplatňují. V případě nejasností budete vědět, kde najít související informace a kam se obrátit s případným dotazem.

Vzhledem k šíři problematiky a velmi úzkému zaměření této publikace je třeba upozornit, že příručka poskytuje jen základní orientaci v problematice a nepodává právně závazný výklad konkrétních sankčních předpisů ani předpisů regulujících nešíření zbraní hromadného ničení. Přesto doufáme, že splní svůj účel a poslouží jako užitečný průvodce ve Vaší vzdělávací nebo vědeckovýzkumné činnosti, a to jak v akademické, tak v komerční sféře.

Závěrem mi dovoluje poděkovat kolegům ze Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zahraničních věcí, kteří svou odbornou erudicí ke vzniku této příručky přispěli.

Libor Kazda

ředitel Finančního analytického úřadu

Obsah

1. CO SE ROZUMÍ TECHNICKOU POMOCÍ?	4
2. KDE SE OMEZENÍ TECHNICKÉ POMOCI UPLATNÍ?	5
3. CO JE TO NEHMOTNÝ PŘENOS TECHNOLOGIÍ?	5
4. JAK POSTUPOVAT?	6
4.1 TECHNICKÁ POMOC	7
4.2. NEHMOTNÝ PŘENOS TECHNOLOGIÍ	8
5. OPATŘENÍ NA AKADEMICKÝCH A VÝZKUMNÝCH PRACOVÍŠTÍCH	9
6. ZÁVĚR	10
Příloha č. 1 – SEZNAM VYSOKOŠKOLSKÝCH OBORŮ SE ZVŠENÝM RIZIKEM Z HLEDISKA POSKYTOVÁNÍ TECHNICKÉ POMOCI NEBO NEHMOTNÉHO PŘENOSU TECHNOLOGIÍ	11
Příloha č. 2 – PŘEHLED SANKČNÍCH REŽIMŮ SE ZÁKAZEM TECHNICKÉ POMOCI (TP)	12
Příloha č. 3 – PŘÍKLAD ÚDAJŮ A INFORMACÍ POŽADOVANÝCH V KVALIFIKOVANÉM DOTAZU A VARIANTY VYJÁDŘENÍ PŘÍSLUŠNÉHO ORGÁNU	18
Příloha č. 4 – PŘEHLED POJMŮ	20

1. CO SE ROZUMÍ TECHNICKOU POMOCÍ?

Pojem „technická pomoc“ se používá v právních předpisech Evropské unie (EU), které stanovují omezující opatření, neboli mezinárodní sankce. Omezující opatření používá EU jako účinný nástroj své společné zahraniční a bezpečnostní politiky, s cílem zabránit ozbrojeným konfliktům, hrubému porušování základních lidských práv a svobod, terorismu nebo šíření zbraní hromadného ničení. Řada omezujících opatření EU vychází z rozhodnutí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů (RB OSN) uvalených za stejným cílem a ty jsou právně závazné pro všechny státy světa, ale jsou zde i mnohá omezující opatření, o kterých rozhodla EU samostatně bez předchozího rozhodnutí RB OSN.

Omezující opatření stanovená v evropských sankčních předpisech – především v rozhodnutích a nařízeních Rady EU – **jsou přímo účinná**, to znamená, že je musí uplatňovat a dodržovat:

- všichni občané států EU, ať se nacházejí na území EU nebo kdekoli jinde;
- všechny fyzické osoby, které se nacházejí na území EU, tj. včetně státních příslušníků nečlenských zemí EU;
- všechny právnické osoby, subjekty nebo orgány založené podle práva některého ze členských států EU, ať svou činnost vykonávají kdekoli na světě;
- všechny právnické osoby, subjekty nebo orgány, které svou podnikatelskou činnost vykonávají zcela nebo z části na území EU.

Technická pomoc je pro účely mezinárodních sankcí v právních předpisech EU definována jako: „**jakákoli technická pomoc týkající se oprav, vývoje, výroby, montáže, zkoušek, údržby nebo jiných technických služeb, která může mít podobu pokynů, poradenství, školení, předávání pracovních znalostí či dovedností nebo konzultací; technická pomoc zahrnuje též ústní formy pomoci**“. Zákaz technické pomoci se používá prakticky ve všech sankčních předpisech, které zakazují nebo nějak omezují vývoz určitého zboží nebo technologií (nejčastěji tzv. zboží a technologie dvojího užití a vojenský materiál a technologie). Bez souběžného zákazu technické pomoci by totiž zakazy vývozu byl částečně neúčinný, neboť dotčené státy by si mohly díky technické pomoci žádané zboží vyrobit samy.

Evropská komise vydala [výkladové stanovisko](#),¹ v němž dovozuje, že ústní předávání znalostí a poskytování školení nebo konzultací jsou aktivity charakteristické pro vzdělávání nebo výzkum a zastává názor, že **poskytování vysokoškolského vzdělávání a provádění aplikovaného výzkumu by mohlo spadat pod pojem „technická pomoc“**, jak stanoví předpisy o sankcích. Vnitrostátní příslušný orgán posuzuje každý případ, o kterém se dozví, jednotlivě, aby mohl určit, zda jsou splněny předpoklady příslušných předpisů, aby takové činnosti představovaly technickou pomoc, a pokud ano, stanoví, jak se mají dodržovat příslušná omezení poskytování takové technické pomoci.

¹ Stanovisko Evropské komise C(2019/5883) z 5. 8. 2019 „on a request for interpretation concerning the provision of higher education and the undertaking of applied research in the framework of a prohibition to provide technology or technical assistance to a third country“. V době vydání této příručky dostupné v anglické, francouzské, německé a nizozemské jazykové verzi.

2. KDE SE OMEZENÍ TECHNICKÉ POMOCI UPLATNÍ?

V obecné rovině nelze konstatovat, že by uplatňování zákazu poskytování technické pomoci „automaticky“ znemožňovalo vzdělávacím a vědeckým institucím přijímat studenty a výzkumné pracovníky ze sankcemi dotčených států. V příslušném sankčním předpisu je vždy explicitně uvedeno konkrétní zboží a technologie, na něž se zákaz poskytování technické pomoci vztahuje. V případě, že se znalosti v konkrétním studijním oboru, obsah vědeckého projektu, symposia či konference nebo výzkumný záměr týkají konkrétní položky v některém ze sankčních předpisů, může být účast osoby ze státu, vůči němuž se tento sankční předpis uplatňuje, podmíněna předchozím povolením příslušného úřadu (případně jinak omezena) nebo úplně zakázána.

Seznam států, vůči nimž jsou zavedeny sankce omezující poskytování technické pomoci, je uveden v příloze č. 3.

Zákaz poskytování technické pomoci se nevztahuje na obecně dostupné informace a na základní vědecký výzkum. Téměř jistě se nebude týkat výuky v bakalářském stupni. V některých oborech se však rozhodně bude týkat magisterského studia, a to např. u jaderných oborů a studia energetických materiálů. Rovněž se tento zákaz může uplatnit v doktorských studijních programech a především v aplikovaném výzkumu. Příklady potenciálně rizikových oborů jsou vyjmenovány v příloze č. 1 této příručky.

Aplikovaným výzkumem se rozumí teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. Základním vědeckým výzkumem se rozumí experimentální nebo teoretická práce vynaládaná především za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, a která není zaměřena v první řadě na specifický praktický záměr nebo cíl. Další definice pojmů jsou uvedeny v příloze č. 4.

3. CO JE TO NEHMOTNÝ PŘENOS TECHNOLOGIÍ

Pojem „**nehmotný přenos technologií**“ se používá v oblasti mezinárodních kontrolních režimů, které se zabývají vývozními kontrolami v oblasti jaderné, chemické, biologické, zboží dvojího použití a konvenčních zbraní a raketových technologií. **Technologie** je definována jako specifické informace nezbytné pro vývoj, výrobu nebo užití zboží. Tyto informace mají formu „**technických údajů**“ (jako modrotisků, plánů, diagramů, modelů, formulářů, tabulek, technických výkresů a specifikací, příruček a pokynů psaných nebo zaznamenaných na jiných médiích nebo zařízeních, jakou jsou disky, pásky, permanentní paměti (ROM) – tedy hmotného zboží nebo „**technické pomoci**“, která může mít formu pokynů, školení, výcviku, pracovních znalostí a poradenských služeb a může zahrnovat i přenos „**technických údajů**“ – tedy **nehmotný přenos technologií**).

Příkladem mohou být jaderné položky, které jsou z mezinárodního práva do vnitrostátní legislativy přeneseny prostřednictvím [zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon](#), a vyhlášek [č. 375/2016 Sb., o vybraných položkách v jaderné oblasti](#), a [č. 376/2016 Sb., o položkách dvojího použití v jaderné oblasti](#). V případě režimů kontrolujících export biologických, chemických a dalších položek dvojího použití je jejich export upraven přímo aplikovatelným [nařízením Rady \(ES\) č. 428/2009](#), kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití. Toto nařízení je v gesci Licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu (LS MPO).

Ačkoliv seznamy kontrolovaných položek obsahují především položky hmotné, kontrolované jsou rovněž i položky nehmotné povahy, a to právě s ohledem na riziko tzv. nehmotného přenosu kontrolovaných technologií.

Riziko nehmotného přenosu kontrolovaných technologií existuje také při studiu specifických oborů vysokých škol nebo při řešení výzkumných projektů a pořádání konferencí s účastí zahraničních studentů nebo vědců.

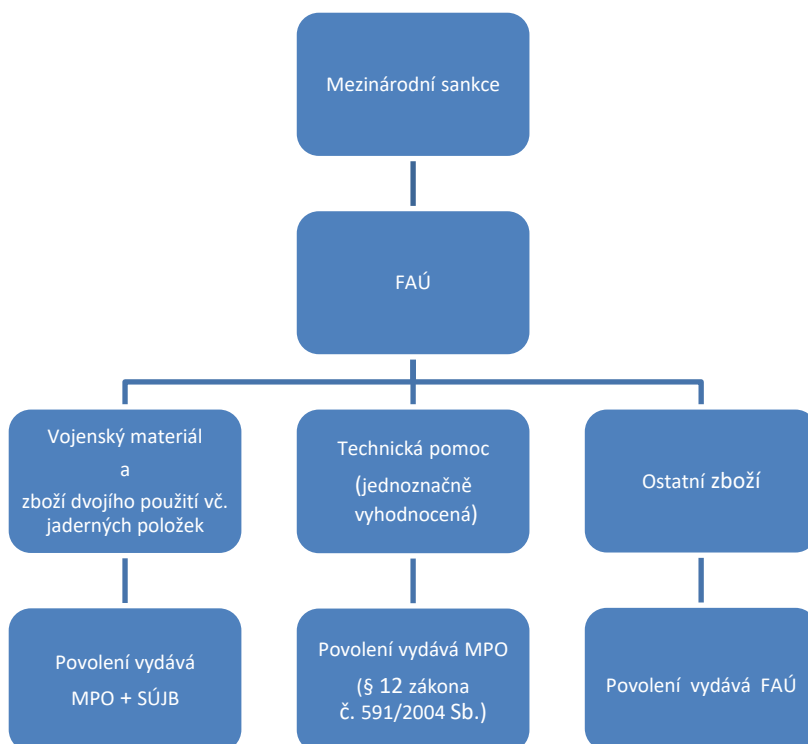
Za nehmotný přenos kontrolovaných technologií se naopak nepovažuje využití veřejně dostupných informací nebo provádění základního výzkumu.

4. JAK POSTUPOVAT?

Zda se jedná o základní nebo aplikovaný výzkum a zda se na daném pracovišti pracuje s položkami, které jsou uvedeny v některé z příloh sankčních nařízení, a tím pádem by práce s nimi mohla být považována za poskytování technické pomoci dle definice dané konkrétním sankčním nařízením, dokáže nejkompententěji posoudit a vyhodnotit dané akademické nebo výzkumné pracoviště.

Konzultace a kvalifikovaný dotaz směrem k FAÚ pak slouží k zodpovězení dalších souvisejících otázek v oblasti mezinárodních sankcí a k posuzování, zda se jedná o technickou pomoc a zda je ro ni potřebné požádat o povolení. Konzultace a dotazy směrem k MPO a SÚJB pak slouží k podávání žádostí vztahujících se k vojenskému materiálu a zboží dvojího použití vč. jaderných položek (např. podávání žádostí, doložení potřebných dokumentů k žádosti apod.).

Níže uvedené schéma zachycuje věcnou působnost a koordinaci příslušných státních orgánů v daných oblastech.

4.1 TECHNICKÁ POMOC

Možnost kolize s omezením technické pomoci musí instituce posoudit zejména v případě uchazečů o studium, výzkumných pracovníků nebo účastníků sympozií a konferencí z **Íránu** a **Sýrie**, a to kvůli specifické formulaci zákazu technické pomoci v těchto předpisech:

- [nařízení Rady \(EU\) č. 267/2012](#) o omezujících opatřeních vůči Íránu;
- [nařízení Rady \(EU\) č. 36/2012](#) o omezujících opatřeních vůči Sýrii.

Tyto předpisy totiž zákaz technické pomoci týkající se definovaného zboží nebo technologií vztahují přímo na jakoukoli „íránskou“ nebo „syrskou“ osobu. Zatímco ostatní sankční předpisy omezují nebo zakazují poskytování technické pomoci na „použití v dané zemi“. Přehled sankčních předpisů, které obsahují zákaz poskytování technické pomoci, nebo ji podmiňují předchozím povolením, je uveden v příloze č. 2 této příručky a obsahuje i výčet „zakázaného“ zboží a technologií a komu je technickou pomoc zakázáno poskytovat.

Pokud akademické nebo výzkumné pracoviště shledá u konkrétní osoby možný konflikt s mezinárodními sankcemi, může se formou kvalifikovaného dotazu obrátit na Finanční analytický úřad (FAÚ), který je vnitrostátním koordinátorem pro provádění mezinárodních sankcí v ČR.² Dotaz lze zaslat elektronicky datovou schránkou (egi8zyh) nebo e-mailem (fau@mfcrcz) a musí obsahovat dostatek relevantních informací o:

- fyzické osobě (uchazeči o studium nebo výzkumném pracovníkovi ze sankcemi dotčeného státu), včetně jejího jména, příjmení, data a místa narození a předchozího akademického a pracovního působení, včetně seznamu publikací;
- studijním programu, na který se uchazeč hlásí, včetně popisu předmětu závěrečné práce, respektive
- pracovišti, kde by měl působit, včetně popisu projektu, kterému se má věnovat;

a dále pak:

- popis toho, v čem konkrétně by mohl být konflikt s mezinárodními sankcemi, (to předpokládá, že se tazatel seznámil s příslušným sankčním předpisem a identifikoval v jeho příloze konkrétní

² Viz zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon.

položky, se kterými může uchazeč o studium, potenciální zaměstnanec nebo výzkumný pracovník přijít do kontaktu), a

- návrh řešení, kterým akademické nebo výzkumné pracoviště může danou situaci řešit, tj. zajistit, že k porušení zákazu nebo omezení v daném případě nedojde.

Protistranu (ať fyzickou či právnickou osobu) je také vhodné prověřit z hlediska případného uplatnění dalších typů mezinárodních sankcí, které by mohly omezit možnosti vzájemných vztahů. To je možné učinit v sankční mapě EU dostupné na www.sanctionsmap.eu. Cílem prověření je zjistit, má-li fyzická nebo právnická osoba zmrazeny finanční prostředky a jiné hospodářské zdroje anebo má-li konkrétní fyzická osoba zákaz vstupu do EU. To lze zjistit zadáním jména do vyhledávače na sankční mapě, a pokud byla osoba nalezena, pak v konkrétním sankčním předpisu zjistit typ omezení, který se na ni vztahuje. Některé přílohy sankčních předpisů omezujících vstup do EU byly v době vydání této příručky prázdné (např. vůči Moldavsku).

4.2 NEHMOTNÝ PŘENOS TECHNOLOGIÍ

Jak bylo uvedeno v kapitole 3., nehmotný přenos technologií může mít mnoho podob. V této souvislosti je nutné mít na paměti, že **z hlediska české legislativy může být za vývoz kontrolovaných položek v podobě jejich nehmotného přenosu považována i účast zahraničních studentů ve specifických studijních oborech nebo výzkumných projektech, příp. účast českých nebo zahraničních vědců na mezinárodních konferencích.**

Úřadem zajišťujícím výkon kompetencí v oblasti kontroly zboží a technologií dvojího použití je Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). V případě potřeby bližších informací doporučujeme navštívit webové stránky tohoto úřadu <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/licenci-sprava/mezinarodni-kontrolni-rezimy-zbozi-dvojeho-pouziti/>. V případě nejasností ohledně rizika potenciálního nehmotného přenosu poskytováním technické pomoci související se zbožím dvojího použití, nebo pokud je vyhodnoceno, že se jedná o poskytování technické pomoci související se zbožím dvojího použití, lze kontaktovat oddělení mezinárodních kontrolních režimů přímo na emailové adrese dual@mpo.cz.

V případě kontrolovaných položek v jaderné oblasti existuje v ČR dvoustupňový povolovací systém pro jejich vývoz. Na prvním stupni je nutné žádat o povolení Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB), který posuzuje technické a proliferační aspekty spojené s danou žádostí. Druhý stupeň povolovacího řízení představuje Licenční správa (LS) MPO, která uplatňuje licenční režim v oblasti hospodářských styků se zahraničím na jaderné i ostatní kategorie kontrolovaných položek. Pro kontrolované položky v jaderné oblasti tvoří povolení SÚJB nezbytnou podmínku pro vydání povolení LS MPO. Pro podrobnější informace týkající se kontroly exportu z hlediska jaderných položek, včetně informací o problematice nehmotného přenosu technologií doporučujeme navštívit webové stránky SÚJB <https://www.sujb.cz>. V případě ostatních kategorií kontrolovaných položek je výkon kompetencí v oblasti kontroly exportu zajišťován LS MPO.

5. OPATŘENÍ NA AKADEMICKÝCH A VÝZKUMNÝCH PRACOVÍŠTÍCH

Povinnost dodržovat zákazy a omezení týkající se technické pomoci a nehmotného přenosu technologií se vztahuje na všechny fyzické a právnické osoby v ČR. Vědecké a výzkumné instituce by si proto měly být vědomy toho, zda se u nich nachází zboží a technologie, na které se vztahují omezení v souvislosti s mezinárodními sankcemi nebo které jsou kontrolovanými položkami. Na základě zkušeností ze zahraničí (Německo, USA, Japonsko, Švýcarsko) se jako vhodné řešení jeví určit v dané instituci odpovědnou osobu (nebo osoby), která bude obeznámena s problematikou mezinárodních sankcí a nehmotného přenosu technologií. Smyslem určení odpovědné osoby je, aby instituce:

- věděly, že disponují zbožím a technologiemi, na které se vztahují mezinárodní sankce nebo které jsou kontrolovanými položkami;
- zohledňovaly, že u osob ze států, vůči kterým jsou zavedeny mezinárodní sankce omezující technickou pomoc, existuje riziko, že informace jim poskytnuté mohou být využity v rozporu s platným právem;
- dodržovaly zákaz technické pomoci iránským a syrským osobám v souvislosti s konkrétními položkami uvedenými v sankčních předpisech, nebo předem požádaly o povolení technickou pomoc poskytovat;
- neposkytovaly vzdělání osobám z KLDŘ v jiné oblasti než zdravotnictví, a to až po udělení souhlasu příslušným vnitrostátním orgánem;
- zajistily, že nedojde k nedovolenému přenosu nehmotných technologií.

Odpovědná osoba by tuto problematiku měla komunikovat dovnitř instituce a zároveň být kontaktní osobou pro příslušné vnitrostátní úřady.

Níže uvedená tabulka dělí státy podle míry potenciálního rizika, že při kontaktu s osobami a institucemi z těchto zemí dojde k, byť neúmyslnému, porušení mezinárodních sankcí nebo nedovolenému přenosu nehmotných technologií.

nulové riziko	možné riziko	zvýšené riziko	vysoké riziko
státy: EU, EHP, NATO, Austrálie, Japonsko, Jižní Korea, Nový Zéland, Spojené království	jinde v tabulce neuvedené země	státy, vůči nimž se uplatňují mezinárodní sankce; Pákistán a Indie (nejsou signatáři dohody o nešíření jaderných zbraní)	KLDŘ, Írán (sankce kvůli proliferaci ZHN)

V praxi se jako nedostatečné řešení ukazuje, aby akademické a výzkumné instituce spoléhaly na to, že dodržování mezinárodních sankcí a kontrolu přenosu nehmotných technologií zajistí „čestná prohlášení“ od státních příslušníků ze sankcemi dotčených zemí nebo, třeba i smluvně uložená, „obecná“ povinnost dodržovat v ČR platné právní předpisy. Čestné prohlášení nebo ujednání ve smlouvě může být součástí toho, jak daná instituce řeší problematiku dodržování mezinárodních sankcí a kontrolu přenosu nehmotných technologií, nezbaví ji však vlastní právní odpovědnosti za dodržování platných právních předpisů upravujících mezinárodní sankce a kontrolu přenosu nehmotných technologií.

Zejména v souvislosti s vazbami a vztahy na instituce ze států, kde je zvýšené a vysoké riziko porušení mezinárodních sankcí nebo nedovoleného přenosu nehmotných technologií, apelujeme na

obezřetnost vůči podezřele výhodným nabídkám ke spolupráci či jiné formě partnerství. Opatrnost je na místě také vůči osobám, které nejsou typickými uchazeči o studium či účast na výzkumném projektu. Např. pokud se na doktorské studium hlásí po dlouhé praxi v komerční sféře nebo státní správě, je vhodné věnovat takové osobě náležitou pozornost, která může obnášet i dotaz na FAÚ o vhodnosti přijetí takové osoby, a to i v případě, že se nehlásí na primárně rizikový obor (viz příloha č. 1).

Konkrétní otázky týkající se možné kolize studia nebo zaměstnání s platnými právními předpisy lze konzultovat v případě mezinárodních sankcí s FAÚ, v případě vojenského materiálu a zboží nebo technologií dvojího použití s Licenční správou MPO a v případě jaderných položek se SÚJB. Tyto úřady se, v případě potřeby, samy zajistí stanoviska dalších dotčených orgánů nebo Vás budou o dalším postupu informovat.

6. ZÁVĚR

Náš ústavní pořádek zaručuje svobodu bádání a dává vysokým školám akademickou svobodu. Nicméně i vědecké bádání má svůj právní rámec, jehož součástí je i ochrana před negativními důsledky výzkumu a potřeba zajistit, aby nedocházelo k jeho zneužívání, které by vedlo k ohrožování mezinárodního míru a bezpečnosti, šíření zbraní hromadného ničení, porušování základních lidských práv nebo podpoře terorismu.

Je třeba mít na paměti, že k proliferci v jaderné oblasti nebo poskytnutí např. informací umožňujících zakázaný rozvoj vojenských kapacit, může dojít i v rámci civilního výzkumu nebo při spolupráce s vědeckou obcí a institucemi ze zemí, vůči kterým se aktuálně mezinárodní sankce neuplatňují. Zvýšená opatrnost je v tomto směru namísto jak při fyzickém exportu kontrolovaných položek, jejichž vývoz a s ním související případná technická pomoc vyžadují vždy povolení příslušného státního orgánu, tak i při pouhém nakládání s informacemi (využívání e-mailové komunikace, předávání nosičů dat nebo ukládání informací do virtuálních úložišť, tzv. cloudů).

Odpovědnost za dodržování zákazu technické pomoci a kontrolu nehmotného přenosu technologií leží na příslušných fyzických osobách (vědkyních a vědcích), stejně jako na dotčených institucích. Každý nese svůj díl právní a společenské odpovědnosti za to, že výsledky výzkumu v jaderné oblasti neumožní šíření zbraní hromadného ničení nebo že poznatky z výzkumu v oblasti informačních a komunikačních technologií neumožní systematické porušování základních lidských práv ve třetích zemích.

Svůj díl odpovědnosti nese samozřejmě i státní správa. Naše činnost vydáním této příručky nekončí. Nadále budeme všem dotčeným subjektům poskytovat jak individuální poradenství, tak organizovat školení a semináře. V případě dotazů se proto neváhejte obrátit na příslušná pracoviště. Jsme tu pro Vás.

Příloha č. 1 – SEZNAM VYSOKOŠKOLSKÝCH OBORŮ SE ZVŠENÝM RIZIKEM Z HLEDISKA POSKYTOVÁNÍ TECHNICKÉ POMOCI NEBO NEHMOTNÉHO PŘENOSU TECHNOLOGIÍ³

- biotechnologie
- elektrotechnika
- energetika
- energie a paliva
- fyzika
- chemie a biochemie
- informační a komunikační technologie
- inženýrství
- jaderné obory (včetně např. jaderné chemie, jaderných technologií)
- kosmonautika
- letectví
- nanotechnologie a nanomateriály
- procesní inženýrství
- strojírenství
- technologie materiálů

³ Tento seznam neposkytuje vyčerpávající přehled všech potenciálně rizikových oborů.

Příloha č. 2 - PŘEHLED SANKČNÍCH REŽIMŮ SE ZÁKAZEM TECHNICKÉ POMOCI (TP)

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Afghánistán	753/2011	čl. 2 písm. a) nařízení	jakékoli osobě, skupině, podniku či subjektu uvedeným v příloze I	zboží a technologií na společném vojenském seznamu EU (SVS EU)	ne
Bělorusko	765/2006	čl. 1b odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Bělorusku nebo pro použití v této zemi	zboží a technologií na SVS EU	ano
	765/2006	čl. 1b odst. 1. písm. b)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Bělorusku nebo pro použití v této zemi	vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represí a které je uvedeno v příloze III	ano
Demokratická republika Kongo	1183/2005	čl. 1a odst. 1. písm. a)	jakémukoli nevládnímu subjektu či osobě působícím na území DRK	zboží a technologií na SVS EU	ano
Írán	359/2011	čl. 1a odst. 1. písm. b)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Íránu nebo pro použití v této zemi	vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represí, jak je uvedeno v příloze III	ano
	359/2011	čl. 1c odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Íránu nebo pro použití v této zemi	zařízení, technologií a softwaru uvedených v příloze IV	ano
	267/2012	čl. 2a odst. 1. písm. b)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	položek, včetně zboží, technologií a softwaru, uvedených na seznamu Skupiny jaderných dodavatelů (příloha I)	ano
	267/2012	čl. 3a odst. 1. písm. b)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	zboží a technologie jiné než uvedené v přílohách I a III, které by mohly přispívat k činnostem spojeným s přepracováním, obohacováním nebo těžkou vodou nebo k jiným činnostem neslučitelným se společným komplexním akčním plánem.	ano
	267/2012	čl. 4b písm. a)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	zboží a technologií, uvedených v seznamu Režimu kontroly raketových technologií (příloha III)	ne
	267/2012	čl. 5 písm. a)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	zboží a technologií na SVS EU	ne
	267/2012	čl. 10d odst. 1. písm. b)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	softwaru uvedeného v příloze VIIA	ano
	267/2012	čl. 15a odst. 1. písm. b)	jakékoli íránské osobě , subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu	grafitu a surových či polozpracovaných kovů uvedených v příloze VIIB	ano
Jemen	1352/2014	čl. 1a písm. a)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu, jak jsou uvedeny v příloze I	zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a vojenského	ano

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Jižní Súdán	740/2015	čl. 1 odst. 2. a)	jakékoli fyzické či právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Jižním Súdánu nebo pro použití v Jižním Súdánu	vybavení, polovojenského vybavení a příslušných náhradních dílů	ne
				poskytování vyzbrojených žoldnéřů, technické pomoci související s vojenskou činností nebo se zbraněmi a souvisejícím materiálem všeho druhu včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a zařízení, polovojenského vybavení a příslušných náhradních dílů k výše uvedeným zbraním a materiálu nebo s poskytováním, výrobou, údržbou a používáním těchto položek	
Libye	2016/44	čl. 2a odst. 1. písm. b)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Libyi nebo pro použití v Libyi	seznam věcí, které by mohly být použity k převaděčství migrantů a obchodování s lidmi, uvedených v příloze VII.	ano
	2016/44	čl. 3 odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Libyi nebo pro použití v Libyi	zboží a technologií na SVS EU	ano
	2016/44	čl. 3 odst. 1. písm. b)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Libyi nebo pro použití v Libyi	vybavení, které může být použito k vnitřní represí a které je uvedeno v příloze I	ano
	2016/44	čl. 3 odst. 1. písm. d)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Libyi nebo pro použití v Libyi	související s poskytováním vyzbrojených žoldnéřů v Libyi nebo pro použití v Libyi	ano
Myanmar (Barma)	401/2013	čl. 3 odst. 1. písm. a)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Myanmaru/Barmě nebo pro použití v této zemi	vojenské činnosti a poskytování, výroby, údržby a používání zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a vojenského vybavení, polovojenského vybavení a náhradních dílů k výše uvedenému	ne
	401/2013	čl. 3 odst. 2. písm. a)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Myanmaru/Barmě nebo pro použití v této zemi	vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represí a které je uvedeno v příloze I	ne
	401/2013	čl. 3a odst. 1.	jakémukoli vojenskému koncovému uživateli, pohraniční policii či k vojenskému použití v Myanmaru/Barmě	zboží a technologií dvojího užití uvedených v příloze I nařízení Rady (ES) č. 428/2009, bez ohledu na to, zda pocházejí z Unie či nikoli	ano

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Severní Korea (KLDK)	401/2013	čl. 3c odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Myanmaru/Barmě nebo pro použití v této zemi	zařízení, technologií a softwaru, určených primárně k monitorování nebo odposlechu internetu nebo telefonické komunikace, uvedených v příloze III zboží a technologií na SVS EU nebo v příloze II; příloha II zahrnuje:	ano
	1509/2017	čl. 7 odst. 1. písm. a)	všem fyzickým či právnickým osobám nebo subjektům v KLDK nebo pro používání v KLDK	1) veškeré zboží a technologie uvedené na seznamu v příloze I nařízení (ES) č. 428/2009; 2) další věci, materiály, vybavení, zboží a technologie, které by mohly přispět k rozvoji programů KLDK v oblasti jaderných zbraní, jiných zbraní hromadného ničení; 3) některé klíčové složky pro odvětví balistických raket; 4) věci, materiály, vybavení, zboží a technologie v oblasti zbraní hromadného ničení, které jsou označené podle bodu 25 rezoluce RB OSN č. 2270 (2016); 5) věci, materiály, vybavení, zboží a technologie v oblasti zbraní hromadného ničení, které jsou označené podle bodu 4 rezoluce RB OSN č. 2321 (2016)	ne
	1509/2017	čl. 11 písm. c)	vládě KLDK, jejím veřejným orgánům, podnikům a institucím, centrální bance KLDK a jakékoli osobě, subjektu nebo orgánu jednajícímu jejich jménem nebo podle jejich pokynů nebo jakémukoli subjektu či orgánu, který je jimi vlastněn či ovládán	zlato, drahé kovy a diamanty uvedené v příloze IX bez ohledu na to, zda pocházejí z Unie či nikoli	ne
Rusko	833/2014	čl. 2a odst. 2. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu nebo orgánu v Rusku uvedeným na seznamu v příloze IV	zboží a technologií dvojího užití zahrnutých do přílohy I nařízení (EU) č. 428/2009 bez ohledu na to, zda pocházejí z Unie či nikoli	ne

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Rusko-Ukrajina (Krym a Sevastopol)	833/2014	čl. 4 odst. 1. písm. a)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu v Rusku nebo pro použití v Rusku	zboží a technologií na SVS EU	ano
	833/2014	čl. 4 odst. 1. písm. c)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu v Rusku nebo pro použití v Rusku, pokud jsou uvedené položky nebo by mohly být zcela nebo z části určeny pro vojenské použití nebo pro vojenské koncové uživatele	zbožím a technologiemi dvojího užití	ne
	833/2014	čl. 4 odst. 3.	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Rusku, včetně jeho výlučné ekonomické zóny a kontinentálního šelfu, nebo pokud se taková pomoc týká položek pro použití v Rusku, včetně jeho výlučné ekonomické zóny a kontinentálního šelfu, jakékoli osobě, subjektu nebo orgánu v jakémkoli jiném státě	položky v příloze II (určité položky, které jsou vhodné pro následující kategorie průzkumných a těžebních projektů v Rusku, včetně jeho výlučné ekonomické zóny a kontinentálního šelfu: a) průzkum a těžbu ropy ve vodách hlubších než 150 metrů; b) průzkum a těžbu ropy na moři severně od polárního kruhu; nebo c) projekty, které mají potenciál produkovat ropu ze zdrojů obsažených v břidličných souvrstvích metodou hydraulického štěpení; nevztahuje se na průzkum a produkci skrze břidličná souvrství za účelem nalezení nebo těžby ropy z jiných než břidličných ložisek.	ano
	692/2014	čl. 2b odst. 2. a)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu na Krymu nebo v Sevastopolu nebo pro použití na Krymu nebo v Sevastopolu	zbožím a technologiemi uvedenými v příloze II	ne
	692/2014	čl. 2c odst. 1.		infrastruktury na Krymu nebo v Sevastopolu v odvětvích uvedených v čl. 2b odst. 1, definovaných na základě přílohy II, bez ohledu na původ zboží a technologií.	ne

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Somálsko	356/2010	čl. 8 odst. 1. písm. a)	všem fyzickým či právnickým osobám, subjektům nebo orgánům uvedeným v příloze I	zboží a technologií na SVS EU	ne
Středoafriická republika	224/2014	čl. 2 písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu ve Středoafriické rep. nebo pro použití tamtéž	zboží a technologií na SVS EU	ano
	224/2014	čl. 2 písm. c)		poskytování vyzbrojených žoldnéřů ve Středoafriické republice nebo pro použití ve Středoafriické republice	ano
Súdán	747/2014	čl. 2 písm. a)	jakékoli fyzické nebo právní osobě, subjektu či orgánu v Súdánu nebo pro použití v Súdánu	zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a vojenského vybavení, polovojenského vybavení a náhradních dílů k výše uvedeným zbraním a materiálu	ano
Sýrie	36/2012	čl. 2 odst. 2.	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Sýrii nebo pro použití v této zemi	vybavení, které může být použito k vnitřním represím, jiné než uvedené v příloze Ia nebo příloze IX	ano
	36/2012	čl. 3 odst. 1 písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Sýrii nebo pro použití v Sýrii	vybavení, zboží či technologií, které mohou být použity k vnitřním represím nebo k výrobě a údržbě produktů, kterých lze použít k vnitřním represím, a které jsou uvedeny v příloze Ia	ano
	36/2012	čl. 3 odst. 4. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Sýrii nebo pro použití v Sýrii	vybavení, zboží či technologií uvedených v příloze IX	ano
	36/2012	čl. 5 odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu v Sýrii nebo pro použití v Sýrii	zařízení, technologií a programového vybavení uvedených v příloze V	ne
	36/2012	čl. 9 písm. a)	jakékoli syrské osobě , subjektu či orgánu	zařízení a technologií, které jsou uvedeny v příloze VI	ano
	36/2012	čl. 11a odst. 1. písm. c)	vládě Sýrie, jejím veřejným orgánům, podnikům a institucím, syrské centrální bance a jakékoli osobě, subjektu nebo orgánu jednajícímu jejich jménem nebo podle jejich pokynů nebo jakémukoli subjektu či orgánu, který je jimi vlastněn či ovládán	zlata, drahých kovů a diamantů uvedených v příloze VIII	ne

Sankční režim	Nařízení Rady (EU) číslo/rok	Článek	Komu nesmí být poskytnuta TP	Zákaz TP se týká	Možnost výjimky na povolení
Venezuela	36/2012	čl. 12 odst. 1 písm. b)		vybavení nebo technologií uvedených v příloze VII, které mají být použity při výstavbě nebo montáži nových elektráren na výrobu elektřiny v Sýrii zboží a technologií na SVS EU	ne
	2063/2017	čl. 2 odst. 1. písm. a)	jakékoli fyzické či právnické osobě, subjektu nebo orgánu ve Venezuele nebo pro použití v této zemi		ano
		čl. 3 písm. b)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu ve Venezuele nebo pro použití v této zemi	vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represí, jak je uvedeno v příloze I	ano
Zimbabwe	314/2004	čl. 7 odst. 1. písm. a)	jakékoli osobě, subjektu či orgánu ve Venezuele nebo pro použití v této zemi	zařízení, technologií a softwaru uvedených v příloze II	ne
		čl. 2 písm. a)	osobě, subjektu nebo instituci v Zimbabwe nebo pro použití v této zemi	zbrojního a souvisejícího materiálu všeho druhu, včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a vybavení, polovojenského vybavení a náhradních dílů pro výše uvedené zboží	ne
		čl. 3 písm. b)	jakékoli fyzické nebo právnické osobě anebo subjektu v Zimbabwe nebo pro použití v této zemi	zařízení, které může být použito k vnitřní represí a které je uvedeno v příloze I	ano

Příloha č. 3 – PŘÍKLAD ÚDAJŮ A INFORMACÍ POŽADOVANÝCH V KVALIFIKOVANÉM DOTAZU A VARIANTY VYJÁDŘENÍ PŘÍSLUŠNÉHO ORGÁNU

Odesílatel kvalifikovaného dotazu (žádosti o výkladové stanovisko)	
Název instituce	<i>Vysoká škola</i>
Kontaktní osoba odpovědná za oblast mezinárodních sankcí a kontrolované položky v oblasti jaderné, biologické a chemické	<i>doc. Jana Nováková, Ph.D. jana.novakova@vysokaskola.cz 222 333 444, 601 234 567</i>
Odpovědná osoba za studium nebo výzkum daného uchazeče (garant oboru, vedoucí výzkumu, apod.)	<i>prof. Anna Nová, Ph.D. Anna.nova@vysokaskola.cz 601 891 234, 222 333 555</i>
Studijní program a obor studia, do kterého se uchazeč/ka hlásí	<i>Jaderná energetická zařízení – stavba, komponenty, provoz</i>
Podrobný popis tématu dizertace nebo výzkumu	<i>Měření neutronů v jaderných reaktorech, včetně jejich spektra, aktivační analýzy a jejich využití při provozu.</i>

Uchazeč/ka	
Jméno	<i>Fatemeh</i>
Příjmení	<i>Hosseini Mohammadi</i>
Pohlaví	<i>žena</i>
Datum narození	<i>30. 9. 1995</i>
Místo narození	<i>Teherán, Írán</i>
Státní příslušnost	<i>Írán, Kanada</i>
Č. pasu	<i>Z85102790</i>
Platný do	<i>22. 2. 2022</i>
Povolení k pobytu č. (je-li k dispozici)	<i>000893439</i>
Platné do	<i>31. 12. 2021</i>

Akademický a profesní životopis uchazečky	
Vystudované vysoké školy	<i>University of Canada, Kanada</i>
Obory studia	<i>magisterský titul z roku 2005 v oboru jaderná fyzika</i>
Témata závěrečných prací	<i>Výpočetní nástroje pro analýzu jaderných reaktorů</i>
Publikace	<i>The Computerization of Nuclear Power Plant Control Rooms in Advances in Nuclear Science and Technology (sborník)</i>
Pracovní zkušenosti	<i>...</i>

Konflikt s mezinárodními sankcemi nebo kontrolními režimy
<i>Uchazečka dle zaslaného životopisu žije od svých patnácti let v Kanadě.</i> <i>Spatřujeme možný konflikt s nařízením Rady (EU) č. 267/2012, jelikož má íránské občanství a uvedené nařízení podmiňuje poskytnutí technické pomoci íránské osobě v souvislosti se zbožím, technologiemi a softwarem uvedeným na seznamu v příloze I předchozím souhlasem příslušného orgánu.</i>

Varianty řešení ze strany příslušného orgánu (pro položky v příloze I, II nařízení 267/2012 je příslušné Ministerstvo průmyslu a obchodu)
<i>Po konzultaci s kompetentními vnitrostátními orgány bylo vyhodnoceno:</i> <i>1. uchazečka nepředstavuje bezpečnostní riziko a stanovisko je vydáno jako povolení podle čl. 2a odst. 1 písm. b) po té, co návrh na udělení povolení schválila Rada bezpečnosti OSN. (Pozn. Vnitrostátní orgán nemůže udělit povolení, dokud uvedené schválení neobdrží.)</i> <i>2. s ohledem na pracovní zkušenosti nabyté v různých zemích byla uchazečka vyhodnocena jako bezpečnostní riziko a povolení jí nebude uděleno.</i>

Příloha č. 4 – PŘEHLED POJMŮ

aplikovaný výzkum (§ 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků)	teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb; průmyslový výzkum, experimentální vývoj (dále jen „vývoj“) nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu
experimentální vývoj nebo vývoj (čl. 2 bod 86 nařízení Komise (EU) č. 651/2014)	získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. Může se jednat například o činnosti zaměřené na vymezení koncepce, plánování a dokumentaci nových výrobků, postupů nebo služeb. Experimentální vývoj může zahrnovat vývoj prototypů, demonstrační činnosti, pilotní projekty, testování a ověřování nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb v prostředí reprezentativním z hlediska reálných provozních podmínek, pokud hlavní cíl spočívá v dalším technickém zlepšení výrobků, postupů nebo služeb, které nejsou z velké části dosud stanoveny. Tyto činnosti mohou zahrnovat vývoj komerčně využitelného prototypu nebo pilotního projektu, který je nutně konečným komerčním produktem a jehož výroba je příliš nákladná na to, aby byl použit pouze pro účely demonstrace a ověření. Experimentálním vývojem nejsou běžné nebo pravidelné změny stávajících výrobků, výrobních linek, výrobních postupů, služeb a jiných nedokončených operací, i když tyto změny mohou představovat zlepšení;
průmyslový výzkum (čl. 2 bod 85 nařízení Komise (EU) č. 651/2014)	plánovitý výzkum nebo kritické šetření zaměřené na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových výrobků, postupů nebo služeb nebo k podstatnému zdokonalení stávajících výrobků, postupů nebo služeb. Zahrnuje vytváření dílčích částí složitých systémů a může zahrnovat výrobu prototypů v laboratorním

	prostředí nebo v prostředí se simulovaným rozhraním se stávajícími systémy a rovněž výrobu pilotních linek, je-li to nezbytné pro průmyslový výzkum, a zejména pro obecné ověřování technologie
technická pomoc (obecná definice ze Sanctions Guidelines)	jakákoli technická pomoc týkající se oprav, vývoje, výroby, montáže, zkoušek, údržby nebo jiných technických služeb, která může mít podobu pokynů, poradenství, školení, předávání pracovních znalostí či dovedností nebo konzultací; technická pomoc zahrnuje též ústní formy pomoci
technologie (viz vymezení pojmů ve Společném vojenském seznamu EU)	specifické informace nezbytné pro „vývoj“, „výrobu“ nebo provoz, instalaci, údržbu (kontrolu), běžné a celkové opravy nebo obnovu zboží. Tyto informace mají formu „technických údajů“ nebo „technické pomoci“. ,Technické údaje‘ mohou mít formu modrotisků, plánů, diagramů, modelů, formulářů, tabulek, technických výkresů a specifikací, příruček a pokynů psaných nebo zaznamenaných na jiných médiích nebo zařízeních, jako jsou disky, pásky, permanentní paměti (ROM).
základní výzkum (čl. 2 bod 84 nařízení Komise (EU) č. 651/2014)	experimentální nebo teoretická práce vynakládaná především za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, a která není zaměřena v první řadě na specifický praktický záměr nebo cíl